



REHBERLİK BÜLTENİ

BURDUR REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

www.burdurram.meb.k12.tr

Cinsel İstismar ve Bildirim Yükümlülüğü

2016-2017 Eğitim Öğretim Yılına başlarken Burdur Rehberlik Araştırma Merkezi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Bölümü olarak ilimiz psikolojik danışmanlarını cinsel istismar ve sonrasında yaşananlar konusunda bilgilendirmemizin yararlı olacağını düşündük.

Bu bültende cinsel istismar, cinsel istismardan haberdar olan psikolojik danışmanın yasal yükümlülükleri, resmi işlemlerin nasıl yürütüleceği, cinsel istismar şüphesi durumunda rehber öğretmenin yapması gerekenler, yasal bildirimde dikkat edilmesi gereken noktaları bulabilirsiniz.

Umarız bu yayın çalışmalarınızda sizlere yardımcı olur. İyi çalışmalar.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

Cinsel İstismar Nedir?

Çocuğun tam olarak kavrayamadığı, gelişimsel olarak henüz hazır olmadığı, rıza gösterme ve onaylama kapasitesinde olmadığı cinsel aktiviteye zorlanmasıdır (WHO, 2006). Cinsel istismar, bir erişkinin cinsel gereksinim ve isteklerini karşılamak için çocukları araç olarak kullanmasını da ifade eder (Taner ve Gökler, 2004).

Dünya Sağlık Örgütü'nün (2003) ruh sağlığı yasa tasarıları için oluşturduğu başvuru kaynaklarında çocuk istismarını önleme ve tanıma özel bir önem verilmektedir. T.C. Sağlık Bakanlığının Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planında (2011) da çocuk istismarını önleme ve tanıma acil öneme sahip bir konu olarak ele alınmakta ve bu konuda MEB işbirliği yapılacak öncelikli kurumlar olarak tanımlanmaktadır.



İstismarcı Kimler Olabilir?

Çocuklara ihmal ve istismar aile üyeleri, akrabalar, komşular ve çocuğun yakınları tarafından yapılabileceği gibi okulda öğretmenler, yöneticiler, diğer okul personeli ya da öğrenciler tarafından da yapılabilir. Söz konusu suçların mağduru olan çocukların durumlarının fark edilmesi haklarının gözetilmesi ve oluşabilecek travmanın etkisinin azaltılması için aileler, öğretmenler, idareciler, okul psikolojik danışmanları ve rehberlik öğretmenlerin bu konuda çok duyarlı ve dikkatli olmaları gerekir.

Cinsel İstismar Suçundan Haberdar Olan Psikolojik Danışmanın Yükümlülükleri Nelerdir?



Okul psikolojik danışmanları tarafından çocuğun cinsel istismarı suçunun ya da işlendiği şüphesinin yetkili makamlara bildirimini etik ve yasal yükümlülük olduğuna ilişkin mesleki farkındalık yeni yeni gelişmeye başlamıştır.

Ancak okul psikolojik danışmanları için istismarın en ağır türü olan cinsel istismarı fark etmek ve cinsel istismara uğradığından şüphelenilen çocukların iyiliğini sağlayacak yönde gerekli tedbirleri almak harekete geçmek meydan okuyucu bir sorundur. Ayrıca başta çocuk olmak üzere, yakından ilgili diğer kişiler, okul, toplum ve okul psikolojik danışmanı için ürettiği istenmeyen sonuçların da çekince ve kaygı kaynağı olduklarını da görmek önemlidir.

“Bu gibi durumlarda ne yapacağız?” sorusu için değil, “Nasıl hareket edersek bildirim sürecini daha iyi yönetiriz?” sorusunun yanıtı için emek harcamak gerekmektedir. Okul psikolojik danışmanlarının kişilerden gelecek tehdit ve iftiraya karşı ilgili kişiler hakkında suç duyurusu yapmaya hazırlıklı olduğu ve var olan süreci çocuk yararına yürütmenin yasal ve etik görevi olduğu yönünde ısrarlı vurgu yapması yararlı olacaktır(TCK Madde 279).

Bildirimi gereken konu aileden kaynaklı değilse bildirimden ailenin haberdar edilmesi uygun olur. Aile ile yapılacak bu içerikteki görüşmelerin okul yönetimi odasında yapılması ve oturumda okul yönetiminin de yer alması böylesi koşullarda destekleyici olabilir.

Bildirime ilgili rehber öğretmenin bir güçlkle karşılaşması durumunda öncelikle Türk Ceza Kanunu madde 279'a (Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya gecikme gösteren kamu görevlisi altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır hükmüne) göre de yasal bir yükümlülük olarak tanımlandığının ve Türk PDR-DER'in (2006) belirlediği etik kurallara göre danışan için tehlike oluşturan durumu önleyecek bildirim yapılmasının etik bir sorumluluk olduğunun altını çizmelidir.

Kaynakça

1. Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Derneği Okul Psikolojik Danışmanı E-Bülteni Temmuz 2015 Sayı-5
2. Çim Eğitim Cd Si
3. Okul Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Çalışma Kılavuzu



Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini görevleri ile bağlantılı olarak öğrendiklerinde, durumu yetkili makamlara bildirmekle yükümlü kılınmışlardır. Bu bildirim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri veya geç getirmeleri halinde 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür (TCK m.6/f.1.Bent c.).

CİNSEL İSTİSMAR ŞÜPHEİ DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER



- Önce çocuğun güveni kazanılmalı, kendisinin yanında olduğumuz söylenmeli,
- Sakince (üzüldüğünü, acıdığını belli etmeden ve telaşlanmadan), mümkün olduğunca az mimik kullanılarak kabullenici bir yaklaşım sergilenmeli,
- Vaatlerde bulunulmamalı,
- Çocuğun söylediklerine inanılmalı,
- Bedensel temas kurmaktan kaçınılmalı,
- Olanlarda suç olmadığı söylenmeli,
- Abartılı tepkilerden kaçınılmalı,
- Konunun gereğinden fazla ayrıntıları öğrenilmeye çalışılmamalı,
- Çocuğun ihtiyaçları belirlenmeye çalışılmalı (güvenlik, gizlilik vb),

- Sorulan soruların çocuğunun yararı için mi yoksa kendi merakınızı gidermek için mi olduğu ayırt edilmeli,
- Çocuğun söylediklerinin doğru olup olmadığı araştırılmamalı,
- Şüpheli tanıdık biri ise o kişi ile yüzleştirilmemeli,
- Şüphelinin cezalandırılacağına dair vaatlerde bulunulmamalı,
- Şüpheli ile ilgili suçlayıcı ifadelerde bulunulmamalı,
- Anlattıklarından dolayı çocuk cesaretlendirilmeli,
- Konu hakkında yasal işlem yapılması gerekliliği anlatılmalı,
- Süreç ile ilgili bilgilendirmede bulunulmalı,
- Kendisine yardımcı olabilecek uzman kişilere yönlendirileceğinden söz edilmeli,
- İsteddiği takdirde kendisine eşlik edebileceği söylenmeli,
- Olayla ilgili olarak sadece yardımcı dokunacak kişilerin bilgi sahibi olacağı belirtilmeli,
- Sadece yardımcı dokunacak kişiler bilgilendirilmeli,
- Görüşme teşekkür edilerek bitirilmeli,
- Takip altına alınmalı.

BİLDİRİMDE TEMEL NOKTALAR

*. Çocuğun akademik, ruhsal, fiziksel, sosyal, sağlık vb. yönlerden en iyi durumda olmasını sağlayacak tüm tedbirlerin alınması,

Ω.Çocuğu istismar ortamından en kısa sürede uzaklaştırmak

Ω. Çocuğa yardım etmek

Ω.Bildirimde bulunmak

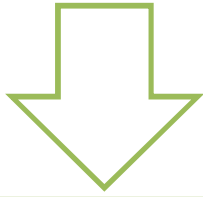
*.Zaman yitirmeme, geciktirici faktörleri ortadan kaldırmaya yönelik adımları gerçekleştirme,

*.Kurum içi ve kurumlar arası işlemlerin gerçekleştirilmesinde sorumlulukları uygun biçimde yerine getirme.

*.İzleme ve desteğinin sürdürülmesi.

CİNSEL İSTİSMAR DURUMLARINDA REHBER ÖĞRETMEN RESMİ İŞLEMLERİ NASIL YÜRÜTÜR?

Cinsel istismar durumlarında çocuğun beyanının doğruluğu sorgulanmadan, beyanı esas kabul edilerek süreç yürütülür. Görüşme yapan kişi çocuğun anlatımı sırasında olaya ilişkin meraklı bir tutum içinde detayları öğrenmeye çalışmaz, hayret, üzüntü, öfke gibi duygusal tepkiler göstermez.



Çocuğun beyanını tutanak altına alır.



Türk Ceza Kanununun 279. maddesi gereğince bildirimler adli ve kolluk birimlerine ivedi bir şekilde yüz yüze ya da telefon yoluyla yapılır.



Bildirim sürecinde ailenin onayı aranmaz.



Okul yönetimi tarafından il/ilçe MEM'lere "GİZLİDİR" ibaresi kullanılarak bilgi yazısı elden ulaştırılır.



Çocuğun ve haberdar olan diğer kişilerin başkalarına anlatımı engellenerek konunun gizliliğine özen gösterilir.



Tutanak, bildirim yapılan kuruma elden ulaştırılır.



Bildirim sonrası süreçler hakkında çocuk bilgilendirilir.



Burdur Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlüğü
Bahçelievler M. Yunus Emre C. No: 11
www.burdurram.meb.k12.tr
133613@meb.k12.tr
Tel: 0.248.2338601